

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Academia de Administrare Publică: 20 de ani de la fondare

Vârsta afirmării

Aurel Simboreanu, doctor în științe politice, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative a Universității de Stat din Moldova, a fost prorector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, responsabil de activitatea didactică. Despre aceea cum a fost constituit noul sistem modern de pregătire a cadrelor domnia sa a povestit în interviul acordat ziarului nostru.

Am început activitatea în cadrul Academiei la 1 noiembrie 1994 când demarase cel de-al doilea an de studii. Am fost invitat de către regretatul rector Mihail Platon la funcția de șef al Direcției instruire, structură preocupată la acel timp de organizarea și desfășurarea întregului proces educațional din Academie.

Constituirea noului sistem de pregătire a cadrelor pentru administrația publică s-a făcut sub conducerea și îndrumarea nemijlocită a lui Mihail Platon, o personalitate cu o bogată experiență de activitate în organele de stat și un bun cunoscător al sistemului de învățământ. Ținând seama de faptul că experiența autohtonă în acest domeniu lipsea cu desăvârșire, s-a purces la studierea experienței altor țări cu implementarea treptată a celor studiate în activitatea Aca-

demiei. La identificarea acestei experiențe și-a adus o contribuție considerabilă dl Arcadie Barbăroșie, responsabil la acel timp de relațiile internaționale ale Academiei, cu concursul căruia au fost derulate mai multe proiecte.

Organizarea implementării practicii studiate în instituțiile similare din Portugalia, Belgia, Olanda, Franța, Italia, Suedia, Marea Britanie, S.U.A., România, Federația Rusă, Ucraina, precum și a prevederilor actelor normative ale autorităților centrale ale Republicii Moldova i-a revenit Direcției instruire și secțiilor (facultăților), care au precedat activitatea catedrelor. Făcând abstracție de detalii, voi menționa că au fost elaborate planuri de studii euroconforme, un set de acte regulatorii privind organizarea și desfășurarea procesului de pregătire a cadrelor pentru administrația publică, acțiuni care au contribuit într-un termen relativ scurt, la ajustarea procesului de studii din Academie la rigorile instituțiilor similare din alte țări.

Aceste lucruri au fost posibile cu participarea activă a unei echipe unite de specialiști ai Direcției instruire compusă din Ludmila Mocreac,

(Continuare în pag. 3)

O nouă strategie defensivă a țării

Un nou contingent de absolvenți ai Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova au susținut teze de master. Ministrul apărării Vitalie Marinuța a avut ca temă „Relațiile civil-militare în contextul edificării statului de drept”, în care a abordat noi aspecte de întărire a potențialului de apărare al țării noastre. Referitor la aceste aspecte, la studiile de la Academia de Administrare Publică domnul ministru s-a pronunțat în interviul acordat ziarului nostru.

CORRESPONDENTUL:
Relațiile civil-militare este ceva nou, neexplorat pentru societatea noastră? Care a fost scopul abordării acestei teme în teza de master?

Vitalie MARINUȚA: La începutul sec.XVI, italianul Niccolò Machiavelli (1469-1527) afirma că puterea militară trebuie subordonată puterii cetățenești. Chiar și acum acest imperativ este unul corect, în special pentru statele ce se dezvoltă conform principiilor democratice. Lipsa unui control democratic civil riguros asupra structurilor de securitate poate constitui o frână în procesul dezvoltării societății, fiind implicit un factor de insecuritate.

Aceasta lucrare este un început al unui studiu mai amplu în contextul istoric mondial de dezvoltare a relațiilor civil-militare. Studiul va conține o analiză complexă a relațiilor respective în condițiile edificării statului de drept, Republica Moldova, accentele principale fiind puse pe elaborarea unor recomandări pentru dezvoltarea durabilă a relațiilor civil-militare, dar și a controlului democratic eficient asupra

structurilor de forță, în așa fel încât să aibă de câștigat sistemul de securitate și apărare al țării.

COR.: Aveți deja studii de masterat, în domeniul militar, acum urmați doctoratura la Academia de Științe a Moldovei. De ce ați considerat că e necesar să faceți și masteratul la Academia de Administrare Publică?

V.M.: În primul rând, totdeauna m-am străduit să îndeplinesc lucrul încredințat la cel mai înalt nivel și să învăț cât mai multe. Experiența, care o posedam la momentul începerii studiilor în cadrul Academiei de Administrare Publică,

(Continuare în pag. 4)

Șeful statului are obiecții la legea adoptată de Parlament

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a trimis Parlamentului spre re-examinare Legea nr. 308 din 26 decembrie 2012, prin care Legislativul a operat un șir de amendamente la Legea pri-

vind statutul alesului local, Legea privind administrația publică locală și Codul Electoral.

Între altele, Parlamentul a exceptat de la regula generală de ridicare a mandatului de consilier de către consiliul local respectiv și a statuat că, în cazurile prevăzute la art. 5 alin. (2), lit. c), f) și g) din Legea nr. 768-XIV din 8 februarie 2000 privind statutul alesului local, mandatul se ridică de către Comisia Electorală Centrală. Totodată, Parlamentul a

operat și unele modificări de procedură.

Șeful statului a formulat o serie de obiecții față de modificările respective, în temeiul art. 93 alin. (2) din Constituție.

În scrisoarea de remitere, printre alte obiecții, președintele Timofti a mai subliniat :

- Comisia Electorală Centrală, prin definiție, nu poate avea prerogative de ridicare și validare a mandatelor consilierilor locali. Conform noțiunii din Codul electoral, ea

este doar o comisie înființată pentru realizarea politicii electorale, în scopul bunei desfășurări a alegerilor;

- transmiterea atribuțiilor consiliilor locale unui organ central constituie o imixtiune în activitatea administrației publice locale și o încălcare a principiului autonomiei locale, stabilit în art. 109 din Constituție și în art. 4, alin.(3) din Carta Europeană a Autonomiei Locale.

Armonizarea legislației naționale cu cea a UE

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian Lupu, a avut o întrevedere cu participanții la reuniunea Comitetului Adunării Parlamentare Euronest pentru integrare economică, aproximare și convergență juridică cu politicile UE, în cadrul căreia a avut

loc un seminar cu genericul "Aproximarea legislației naționale a țărilor Parteneriatului Estic cu legislația UE în domeniul economic".

Marian Lupu a salutat desfășurarea la Chișinău a acestei importante reuniuni cu participarea membrilor Parlamentului European și a deputaților din statele membre ale Parteneriatului Estic. Cooperarea în cadrul Parteneriatului Estic constituie o platformă importantă pentru integrarea europeană a Republicii Moldova, a afirmat Președintele Parlamentului.

În cadrul întrevederii Marian Lupu s-a referit la reformele în diverse domenii efectuate în Republica Moldova, subliniind faptul că pentru implementarea cu succes a acestor reforme este nevoie de stabilitate politică, economică și socială. Stabilirea regimului de liber schimb cu statele Uniunii Europene, în opinia sa, ar stimula puternic dezvoltarea economică a Republicii Moldova și atragerea de investiții străine.

Potrivit Copreședintelui Comitetului Adunării Parlamentare Euronest pentru inte-

grare economică, aproximare și convergență juridică cu politicile UE din partea UE Göran Färm din Suedia, membru al Parlamentului European, procesele integraționiste, care au loc în Republica Moldova, însuflă optimism.

În context, Marian Lupu a spus că în continuare comisiile parlamentare de specialitate vor monitoriza implementarea respectivelor recomandări, precum și a legislației în ansamblu privind integrarea europeană a Republicii Moldova.

Noi proiecte ale parteneriatului public-privat

În cadrul recentei ședințe a Consiliului Național al Parteneriatului Public-Privat (CNPPP), prezidată de Primul-Ministru Vlad Filat, au fost prezentate informații privind avansarea în implementarea proiectelor de parteneriat public-privat inițiate și apro-

bate în baza hotărârilor Guvernului. Membrii CNPPP au anunțat la ce etapă sunt în implementarea proiectelor de parteneriat public-privat în domeniile sănătății, educației și a infrastructurii.

Cu referire la proiectele parteneriatului public-privat care urmează a fi lansate, membrii Consiliului au examinat mai multe proiecte, printre care și unul privind prestarea serviciilor de asistență medicală urgentă.

Un alt proiect examinat în cadrul ședinței vizează instituirea Rețelei interministeriale

de parteneriat public-privat (RPP). Potrivit ministrului Economiei, Valeriu LAZĂR, această rețea urmează a fi o structură consultativă de competență generală, fără personalitate juridică.

Proiectul ce vizează inițierea parteneriatului public-privat în scopul asigurării colaboratorilor Academiei de Științe a Moldovei cu spațiu locativ are drept scop construcția unui cartier locativ pe terenul aflat în gestiunea A.Ș.M. În context, Președintele A.Ș.M., Gheorghe Duca, a menționat că, astfel, colaboratorii din sfera științei

vor cumpăra un metru pătrat de spațiu locativ cu aproape 40 la sută mai ieftin decât în prezent.

Un alt proiect analizat constă în inițierea unui parteneriat public-privat pentru construcția de locuințe și obiective de menire socială pentru cei din Armata Națională.

„Tot ce este nou presupune anumite probleme. Rog nu viteză excesivă, dar calitate. De modul în care ne vom prezenta, depinde parcursul în continuare în domeniul parteneriatelor public-private”, a declarat Vlad Filat.

Vârsta afirmării

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Svetlana Cojocar, Maria Morari, Galina Razlog, la care mai târziu s-au alăturat Sergiu Albu și Mihai Manea. Sânguința, devotamentul, cumsecădenia lor, dar și conștientizarea misiunii responsabile pe care o exercitau, erau pilonii principali pe care se baza atmosfera de lucru creativă din colectiv.

CORESPONDENTUL: Cine au fost profesorii care au pus bazele corpului profesoral-didactic al Academiei?

Aurel SÎMBOTEANU: Practica a demonstrat că nu orîicare cadru didactic de la alte instituții de învățământ poate să presteze servicii educaționale funcționarilor publici. Și aceasta din cauza că studiile postuniversitare, cum erau ele statuate atunci prin decizie guvernamentală, invocau necesitatea utilizării metodelor andragogice, specifice instruirii adulților. Pentru cultivarea acestor aptitudini, se organiza periodic instruirea metodică a cadrelor didactice cu participarea formatorilor străini.

Îmi amintesc cu plăcere o astfel de instruire, la care am participat și eu, în anul 1996, avându-i în calitate de formatori pe cadrele didactice din Marea Britanie: Michael Rathborn, David Fairbairn și Elisabeth Campbell.

Printre profesorii care au pus bazele corpului profesoral-didactic al Academiei aș numi pe Andrei Cojuhari, Claudia Crăciun, Andrei Cantemir, Oleg Bulgaru, Boris Negru, Valeriu Zbirciog, Teodor Popescu, Otilia Stamatin, Victor Popa, Zinaida Chitoroagă, Tatiana Manole, Maria Orlov, Nicole Romandaș, urmași de Tudor Deliu, Svetlana Cojocar, Vasile Cioaric, Tatiana Șaptefrați, Vlad Canțir etc. O bună parte dintre ei au beneficiat de stagieri profesionale peste hotare.

Un ajutor considerabil au acordat procesului de instruire

în primii ani de funcționare a Academiei profesorii Centrului județean Iași de perfecționare a funcționarilor publici: Corneliu Moroșanu, Nicolae Eftimie, Nicolae Pepelea, care periodic făceau naveta la Chișinău.

COR.: Cum a fost organizată perfecționarea personalului din organele administrației publice?

A.S.: Perfecționarea personalului din organele administrației publice a fost una dintre misiunile Academiei chiar de la înființarea sa. Pentru început această activitate era organiza-

perfecționării profesionale a funcționarilor publici. Ulterior, profesorul Americo Ramos dos Santos ne-a vizitat Academia și ne-a acordat ajutor practic în pilotarea anumitor cursuri de perfecționare.

Aceasta a contribuit la diversificarea cursurilor de perfecționare după durată, parteneri, finanțare, conținuturi, forme de realizare, metode didactice utilizate. În scopul organizării vizitelor de studiu pe teren, prin dispoziția Guvernului, 16 primării ale orașelor și satelor (comunelor) din țară au

ta de aceeași Direcție instruire, apoi, în anul 1998, a fost creată o structură managerială distinctă - Direcția perfecționare continuă a personalului.

Instituirea Direcției nominalizate a fost precedată de o vizită de studiu pe care am efectuat-o împreună cu alți colaboratori ai Academiei la două instituții similare de învățământ din Portugalia: Institutul Național de Administrare din Oeiras (INA) și Centrul de Studii și Instruire pentru Administrația Locală din Coimbra (CEFA). Familiarizarea cu activitatea acestor instituții în domeniul organizării perfecționării cadrelor din administrația publică, discuțiile întreținute cu experții în domeniu: Victor Donizio, Franca Martins, dar îndeosebi cu profesorul universitar Americo Ramos dos Santos, ne-a convins o dată în plus despre necesitatea constituirii unei structuri specializate în domeniul organizării

fost confirmate în calitate de centre metodice. A început a fi practică prestarea cursurilor de perfecționare nemijlocit în unele organe ale administrației publice, prin contract și în unele unități economice interesate de tematica propusă de Academie. Cursurile de perfecționare erau realizate atât de cadrele didactice ale Academiei, cât și de formatori din organele administrației publice. Sistemul implementat de evaluare a cursurilor a contribuit substanțial la îmbunătățirea calității acestora.

Specialiștii Direcției perfecționare continuă a personalului Aurelia Țepordei și Angela Ciupciuriuc, prin atitudinea responsabilă și creativă manifestată, reușeau să soluționeze la timp și calitativ atât problemele curente, cât și cele de perspectivă, întreținând relații lucrative cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alți parteneri.

COR.: Ați desfășurat o amplă activitate științifică în domeniul administrației publice. Care sunt rezultatele acestor cercetări științifice?

A.S.: Nu cred că este cazul să fac o autoevaluare a activității științifice. Voi menționa doar că alături de activitatea administrativă și cea didactică am fost și sunt preocupat de activitatea de cercetare. Domeniul de cercetare ține de teoria și istoria administrației publice, instituțiile și procesele administrative și în special procesul de reformare a administrației publice.

În acest context, am elaborat mai multe studii care conțin analize și evaluări ale procesului complex de reformare a administrației publice din Republica Moldova, evidențiază particularitățile reformei la diferite etape, problemele pregătirii și perfecționării profesionale a funcționarilor publici, reflectă opinii asupra organizării administrativ-teritoriale a țării, descriu experiența organizării și funcționării administrației publice și sistemului de guvernare în alte țări, conțin atitudini față de unele etape istorice în evoluția administrației publice autohtone.

COR.: La împlinirea celor 20 de ani de la fondare, cum vedeți D-voastră viitorul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova?

A.S.: Cei 20 de ani ai Academiei reprezintă o vârstă a afirmării. Sistemul educațional instituit în acești ani atât în domeniul de pregătire, cât și de perfecționare a funcționarilor publici urmează să se dezvolte în concordanță cu evoluția de mai departe a administrației publice și a sistemului educațional din Republica Moldova. Eu mi-aș dori ca Academia de Administrare Publică să parcurgă calea prestabilită de fondatorul ei, primul rector, Mihail Platon, care a pledat pentru edificarea unei instituții de talie europeană. Doresc colectivului Academiei noi succese și prosperare.

**Interviu realizat de
Ion AXENTII**

O nouă strategie defensivă a țării

(Sfârșit. Început în pag. 1)

era preponderent militară. Masteratul, care îl aveam la moment, era, de asemenea, în domeniul securității și relațiilor civil-militare. De aceea, intrând în serviciul public, am considerat strict necesar de a studia mai aprofundat tot ce este necesar pentru activitatea în acest domeniu, adică, având o funcție de demnitar public, să posed bine știința administrației. În al doilea rând, procesul de studiu disciplinează și ordonează. În acest context, am decis să lucrez mai intensiv asupra subiectelor ce îmi erau de un interes sporit și se regăsesc în viitoarea teză de doctorat.

COR.: În ce măsură cunoștințele acumulate la Academia de Administrare Publică Vă vor ajuta în activitatea

D-voastră de conducător al Ministerului Apărării?

V.M.: Studiile de masterat la Academia de Administrare Publică au o importanță deosebită, cred eu, ca și pentru fiecare absolvent. Cunoștințele acumulate vor da posibilitatea să ne dezvoltăm la un alt nivel, mai înalt, deprinderile practice în administrarea activităților din domeniul public, în așa mod contribuind la prosperarea

societății noastre în ansamblu.

Cunoștințele acumulate în cadrul masteratului, atât de mine, cât și de alți militari și funcționari civili din cadrul conducerii de vârf a Armatei Naționale, plasate pe fundamentul experienței noastre militare și combinate cu profesionalismul întregii echipe din cadrul Ministerului Apărării, pe care am onoarea să o conduc, sunt acea simbioză

de care are nevoie Republica Moldova pentru a îndeplini strategiile de restructurare și modernizare a sistemului sau de apărare.

Este o deosebită plăcere pentru noi, absolvenții acestei prestigioase instituții de învățământ, că am susținut tezele de master în anul aniversării a 20-a de la fondarea Academiei de Administrare Publică, și, consider, că am acumulat cunoștințele de înalt nivel pe măsura profesionalismului corpului profesoral-didactic bazat pe practica și bogata experiență de aprofundare și perfecționare în această perioadă de timp a științei autohtone a administrației publice la nivelul european și internațional.

**Interviu de
Ion VLADIMIRESCU**

Progresul fiecărei localități constă în dezvoltarea durabilă

Aflat la al doilea mandat de primar al comunei Parcani, raionul Soroca, Serghei Cetulean, practic, în fiecare an a făcut cursuri de dezvoltare profesională la Academia de Administrare Publică, îmbinând creator cunoștințele acumulate cu practica de lucru din cadrul primăriei, care include satele Parcani și Voloave. Aceste cursuri l-au convins de fiecare dată despre importanța de a te perfecționa permanent pentru a realiza cât mai eficient sarcinile pentru dezvoltarea comunităților în interesul cetățenilor. Și mai spune primarul, mai în glumă, mai în serios, că

zicala populară „Practica bate gramatica” și-a cam pierdut din actualitate, fiindcă întreaga viață trebuie să fie o învățătură. De aceea, a și hotărât să-și desăvârșască cunoștințele în domeniul administrației publice și se înscrie la studiile de masterat de la Academie, care i-a devenit deja natală, cum a caracterizat-o dânsul.

În timpul studiilor, și-a concentrat atenția asupra unei probleme de ansamblu, pe care primarul Serghei Cetulean o consideră că este dezvoltarea durabilă de lungă durată a localităților, care a fost și tema tezei de master – „Rolul administrației publice locale în dezvoltarea durabilă a comunităților”, pe care a susținut-o recent. Lucrarea este scrisă în baza activității primăriei Parcani, a modalităților de realizare a sarcinilor care se înscriu în conceptul de dezvoltare durabilă.

– Pentru ca impactul dezvoltării

durabile să aibă un caracter de progres accelerat asupra localităților, spune Serghei Cetulean, este necesar de lămurit fiecărui cetățean ce înseamnă conceptul de dezvoltare durabilă, care este un program de dezvoltare de lungă durată cu conotații tot mai favorabile atât pentru comunități, cât și pentru fiecare locuitor în parte. Fiindcă acest program trebuie să fie realizat cu eforturi comune și în baza resurselor naturale de care dispun localitățile, care trebuie utilizate în așa mod ca ele să rămână și pentru generațiile viitoare.

Și măsurile trasate sunt realizate anume în interesul oamenilor. Au fost sădite mai multe fâșii forestiere, au fost reconstruite bazinele acvatice, regenerate pășunile în cadrul unui proiect în colaborare cu PNUD și, ca urmare, au fost create condiții bune pentru creșterea vitelor, ceea ce pentru țărani înseamnă mult.

Acum primăria Parcani este inclusă în Documentul Unic de Program, adoptat de Guvern în decembrie 2012 și care prevede investiții de 27 milioane de lei pentru gazificare, construcția apeductului și rețelei de canalizare.

Sunt doar unele măsuri pentru viitorul apropiat din cadrul programului de dezvoltare durabilă de lungă durată a localităților. Dar acum se lucrează și asupra caietului de sarcini pentru viitorul mai îndepărtat, la elaborarea cărui sunt practicate consultările publice cu locuitorii satelor.

Primarul Serghei Cetulean mai spune, în acest context, că este gata întotdeauna de a-și împărtăși experiența sa privind dezvoltarea durabilă a localităților cu alți colegi dornici de a aplica aceste practici avansate de lucru în interesul comunităților.

Sergiu PÎSLARU

Studii care mi-au marcat destinul

Din prima promoție de absolvenți ai Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova face parte și Vasile Pelin, secretarul Consiliului raional Glodeni, care din 1993 și până în prezent beneficiază de o continuă perfecționare la cursurile Academiei, căruia îi oferim în continuare cuvântul.

Consider că anul 1993 a fost anul de cotitură în viața mea, când mi-am legat destinul de

administrația publică. Terminasem Institutul politehnic din Rostov-pe-Don și eram de specialitate inginer-mecanic. Am activat puțin în calitate de inginer și în 1993 m-am angajat în funcție de specialist în Serviciul de alternativă din cadrul Comitetului executiv raional Glodeni. Parcă a fost un hazard al soartei că tot în acest an a fost fondată Academia de Administrare Publică și mi s-a propus să merg aici la studii. Era ceva nou pentru noi dar și interesul era mare, fiindcă ne doream o schimbare și aveam nevoie de cunoștințe în domeniul încă nevalorificat. De aceea am și hotărât să merg la studii la Academie ca să mă specializez temeinic pentru a activa cât mai efektiv în organele administrației publice locale.

Au trecut de atunci 20 de ani, dar și acum amintirile des-

pre timpul studiilor de la Academie rămân vii și frumoase, fiindcă am învățat multe lucruri necunoscute în domeniul științei administrației, care a fost fondată și dezvoltată în continuare de primul rector Mihail Platon. Sunt recunoscător profesorilor dragi Boris Negru, Mihail Cotorobai, Victor Popa, Claudia Creciun, Teodor Popescu, care au pus mult suflet și sârguință pentru a ne pregăti adevărați funcționari publici.

După absolvirea instituției am activat în mai multe structuri ale organului administrativ raional Glodeni. Am fost șeful secției de administrare publică și datorită cunoștințelor acumulate la Academie am avut posibilitatea să ajut cu mult primăriile din raion în rezolvarea problemelor localităților și chiar am insistat ca mulți pri-

mari și funcționari publici să se perfecționeze la cursurile de dezvoltare a măiestriei profesionale de la Academie, unde și eu, personal, am mers mai în fiecare an, preluând de fiecare dată ceva nou care mă ajuta foarte mult în diversele funcții pe care le-am avut. În perioada 2000-2003 am activat în cadrul primăriei orașului Glodeni în calitate de specialist în relațiile cu publicul, iar din 2003 și până în prezent sunt secretarul Consiliului raional Glodeni.

Ne mândrim cu Alma Mater a noastră, care, la aniversarea a 20-cea de la fondarea sa, înregistrează noi performanțe, obiectivul principal fiind pregătirea de noi cadre pentru sistemul public al țării.

Mult succes și noi realizări întru prosperarea țării și a societății.

În toți anii, de când activez la Academia de Administrare Publică, am fost martorul ascensiunii, din primii ani, ai instituției, dar, din păcate, și al unui declin aproape că falimentar, situație alarmantă redresată radical de schimbările inovatoare ulterioare care au relansat Academia, situând-o pe poziții de lider privind pregătirea și perfecționarea funcționarilor publici. Mă voi referi pe scurt la aceste perioade ale instituției, aflate în pragul celei de-a 20-a aniversări de la fondare.

Atât timp cât Academia de Administrare Publică a fost dirijată de primul rector, Mihail Platon, instituția se afla în faza de avânt. Aici făceau studii la diferite specialități peste 200 de audienți cu frecvența de zi și cir-

ca 300 de audienți la secția fără frecvență..

Se efectuau lucrări cu privire la dezvoltarea bazei tehnico-materiale, completarea catedrelor cu cadre didactice de înaltă calificare, domnea spiritul de activitate rezultativă și stimă reciprocă. Fructuoasă era și activitatea complexului editorial.

Starea de lucruri s-a înrăutățit după transferarea lui Mihail Platon la alt post de activitate și încredințarea conducerii Academiei de Administrare Publică altor persoane. Inițial, au fost desființate studiile la secția de zi, iar studenții împrăștiați pe la facultățile altor instituții de învățământ. După scurt timp s-au redus și studiile la secția fără frecvență. La sfârșitul anului de studii 2009-2010 în A.A.P. mai rămăseseră doar 3-4 grupe de masteranzi la secția de zi cu un număr de 60-70 de persoane.

Sub semnul întrebării se afla însăși existența A.A.P. În programul electoral al unuia dintre partidele aflate la guvernare era

prevăzută reorganizarea Academiei doar într-un Centru de reciclare a funcționarilor publici (un fel de „dom politprosveșcenia” de pe timpurile sovietice).

Însă acestor idei, spre binele Academiei și al țării, în ansamblu, nu le-a fost dat să se materializeze, instituția științei administrației fiind, astfel, salvată. La începutul lunii mai 2010, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova a fost numit dl Vasile Marina, doctor habilitat, profesor universitar, iar vicerector – dl Oleg Balan, la fel doctor habilitat, profesor universitar.

Neavând timp pentru discuții „sterile” (până la începutul noului an de studii rămăneau doar câteva luni), ambii fiind dispuși să scoată Academia din impasul periculos, chiar din primele zile de activitate și-au concentrat forțele asupra soluționării problemelor de maximă urgență. Prima problemă consta în restabilirea contingentului de masteranzi maximum

posibil. Cu mari eforturi această problemă a fost rezolvată pozitiv. Deja pentru anul de studii 2010-2011 au fost înmatriculați 370 de masteranzi dintre care 92 la secția de zi și 278 la secția cu frecvență redusă.

Treptat, pe măsura acumulării resurselor financiare necesare, s-au desfășurat activitățile de extindere și modernizare a bazei tehnico-materiale a instituției.

Astăzi pentru cei peste o mie de masteranzi, precum și pentru cadrele didactice sunt create cele mai confortabile condiții de activitate. Este o realizare notorie a Academiei, care se înscrie onorabil în cartea performanțelor din preajma aniversării a 20-a de la fondarea sa, deschizând noi căi de perfecționare în continuare a științei administrației pentru viitorul european al RM.

Andrei BLANOVȘCHI,
doctor în economie,
conferențiar universitar,
Catedra economie și
management public

1 februarie - Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală

Pe 1 februarie 2013, pentru prima dată în Republica Moldova a fost marcată **Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală**. Această zi profesională a fost instituită în anul 2012 prin hotărâre de guvern ca o înaltă apreciere a importanței asigurării autonomiei locale în procesul de edificare și consolidare a statului democratic și de drept și a rolului deosebit al reprezentanților autorităților administrației publice locale în soluționarea problemelor cetățenilor și dezvoltarea social-economică a colectivităților locale. Această dată a fost aleasă nu întâmplător, ci, grație faptului, că anume la 1 februarie 1998 a intrat în vigoare Carta Europeană a Autonomiei Locale, semnată și ratificată de țara noastră un an mai târziu. Instituirea acestei sărbători profesionale este nu numai o apreciere a conducerii țării, ci și un pas înainte pe calea dobândirii unei autonomii reale a autorităților publice locale.

Acestui eveniment i-a fost consacrată o ședință festivă, desfășurată pe 2 februarie, curent, la Palatul Republicii din Chișinău. Primul-ministru al Republicii Moldova Vlad Filat i-a felicitat pe reprezentanții autonomiilor publice locale cu prilejul zilei lor profesionale, subliniind că este o zi importantă, în care toți cetățenii trebuie să exprime recunoștință și grațitudine celor, care au în grijă să rezolve problemele oamenilor.

„Vreau să vă mulțumesc din suflet pentru munca pe care o depuneți. Misiunea pe care o aveți este una grea, care

creăm condiții adecvate pentru ca în procesul administrativ din Republica Moldova, fie de nivel local sau central, să vină oameni care au dorința, capacitatea și forța necesară de muncă pentru ca să contribuie la dezvoltarea țării”, a spus Vlad Filat.

Premierul a menționat că reforma de descentralizare este deosebit de importantă pentru modernizarea statului și ea vizează asigurarea cu autonomie reală administrația locală, iar pentru realizarea acestui obiectiv a fost adoptată Strategia Națională de Descentralizare.

Totodată, Vlad Filat a menționat că este necesară o abordare echilibrată în ceea ce ține de gestionarea fondurilor de dezvoltare.

„Pentru 2013, Fondul Dezvoltării Regionale în Republica

Cerințele timpului ne obligă să trecem la un nivel mai înalt de implementare a proiectelor”, a spus Vlad Filat.

Iurie Țap, președintele Comisiei Speciale pentru Descentralizarea Puterii și Autonomiei

Moldova constituie circa 2 miliarde de lei, iar în următorii trei ani urmează să atingem suma de 6 miliarde de lei. Acestea sunt resurse care trebuie să se regăsească în infrastructură, sectorul energetic, fondul rutier și vizează direct comunitățile din Republica Moldova”, a spus Vlad Filat.

Cu referire la problema salarizării primarilor, Primul-ministru a menționat că aceasta, dar și alte probleme cu care se confruntă autoritățile publice locale, vor fi soluționate gradual, prin fortificarea disciplinei bugetare și doar cu acoperire legală a acestora. Totodată, Premierul a subliniat importanța consolidării eforturilor, în vederea implementării unor proiecte durabile care să aducă bunăstare unui număr cât mai mare de oameni.

„Trebuie să asigurăm un cadru instituțional pentru comunicare permanentă și eficientă între puterea centrală și cea locală. În acest context, urmează să asigurăm o dezvoltare durabilă, cu investiții de calitate, bazate pe venituri.

Locale din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, a mulțumit primarilor unităților administrative și președinților de raioane pentru munca și eforturile depuse în vederea dezvoltării comunităților.

„Munca pe care o depuneți este una deloc ușoară, iar acest lucru ne obligă să fim mai atenți față de Dumneavoastră și problemele cu care se confruntă autoritățile publice locale”, a menționat Iurie Țap.

Totodată, oficialul a menționat că reuniunea de astăzi a conducătorilor de raioane și primării reprezintă o platformă de discuții pentru acel dialog permanent dintre puterea centrală și cea locală, care are drept scop atingerea obiectivului comun - asigurarea condițiilor mai bune de viață pentru cetățeni.

„Declaraarea Zilei Autonomiei Locale nu este una formală și vine să răspundă la acel deziderat spre care aspirăm toți noi - să asigurăm un stat cu un sistem funcțional”, a spus Iurie Țap.

vă expune la diverse încercări, și acest lucru ne obligă să fim foarte obiectivi pentru ca să venim cu toată susținerea necesară în soluționarea problemelor care apar. Pe de altă parte, conștientizăm faptul că, în continuare, avem nevoie să

În context, Șeful Executivului a menționat ca primi pași în implementarea Strategiei - noua redacție a Legii privind finanțele publice locale și descentralizarea parțială a mecanismului de schimbare a destinației terenurilor agricole.

Descentralizarea – progresul autorităților locale

Retrospectiva activității Proiectului USAID de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP) în anul 2012. Activități preconizate pentru 2013.

Proiectul USAID de Susținere a Autorităților Locale din Moldova a fost lansat în februarie 2012 și deja în luna iulie a aceluiași an au fost semnate *Memorandumuri de Înțelegere* cu primul grup de 12 orașe-partenere. Scopul implementării Proiectului a fost de a acorda asistență autorităților locale în planificarea și punerea în aplicare a politicilor și procedurilor care contribuie la buna guvernare, la fortificarea capacităților administrației publice locale și a prestatorilor de servicii în scopul asigurării unor servicii publice calitative, îmbunătățirii practicilor privind procesul bugetar și managementul finanțelor publice locale, eficientizarea consumului de resurse energetice.

În contextul acestor obiective, pe parcursul anului 2012 funcționarii din cadrul celor 12 primării: Strășeni, Ialoveni, Căușeni, Ungheni, Șoldănești, Drochia, Rezina, Telenesti, Orhei, Sângerei, Taraclia și Comrat au participat la următoarele ateliere de lucru și instruirii, organizate de LGSP, și conduse de experți locali și internaționali:

- instruirile „*Tehnici de comunicare într-un oraș modern*”, „*Îmbunătățirea procesului bugetar local*”, „*Parteneriatul Public Privat*” și „*Gestionarea Patrimoniului Public*”;

- atelierul de inițiere în *Guvernarea Electronică*;

- masa rotundă „*Eficiență Energetică*”.

Aceste activități de instruire fac parte din cadrul **Programului de Excelență în Ad-**

ministrarea Locală și au avut drept scop asistarea autorităților locale în:

- sporirea responsabilității și a transparenței acestora față de cetățeni prin îmbunătățirea proceselor de planificare bugetară și raportare financiară;

- familiarizarea cu modernizarea tehnologică, digitalizarea serviciilor (Programul Strategic de Modernizare Tehnologică a Guvernării, mini-agenda de e-Transformare la nivelul orașelor (orașe inteligente), serviciu electronic de notificare și alertare, etc.) și cunoașterea beneficiilor acestor noi tendințe ale e-Guvernării pentru cetățeni;

- îmbunătățirea relațiilor de comunicare cu publicul și creșterea transparenței în cadrul primăriei, prin utilizarea instrumentelor de „new media”, organizarea campaniilor de succes și mobilizarea publicului, metodele de apropiere a APL de cetățeni și viceversa;

- promovarea bunei guvernări;

- promovarea parteneriatelor public-private și a cooperării inter-municipale, în scopul atragerii de investiții pentru realizarea proiectelor la nivel de APL, sporirea accesului, calității și eficientizarea serviciilor publice etc.;

- însușirea metodelor moderne de bugetare pe bază de performanță, organizarea cu succes a unui proces de achiziții publice, cât și utilizarea eficientă a activelor și a banilor publici;

- împărtășirea practicilor țării cu performanțe în do-

meniile menționate mai sus.

Pe lângă instruirii, Proiectul LGSP oferă și o gamă largă de asistență tehnică. Astfel, Căușeni, Drochia, Strășeni și Tara-

clia au beneficiat de asistența experților locali în ceea ce ține de elaborarea bugetelor locale și au primit răspunsuri și soluții la întrebările și problemele cu care se confruntă. Ca rezultat al acestei asistențe tehnice, localitățile au reușit să îmbunătățească procesul de negociere cu APL de nivelul II, obținând astfel majorarea transferurilor pentru obiectivele propuse, să-și echilibreze bugetele locale și, respectiv, să-și consolideze procesul bugetar.

Primăriile orașelor Șoldănești și Rezina, cu susținerea și asistența oferită din partea echipei LGSP, au elaborat, imprimat și distribuit primul număr al Buletinului Informativ al localității. De asemenea, au fost organizate audieri publice privind Aprobarea proiectului bugetului pe 2013 la Strășeni, și respectiv privind Aprobarea taxelor locale pe 2013 la Orhei.

În cadrul Proiectului primăriile orașelor-partenere ale LGSP au efectuat o vizită de studiu în România, fiind oaspeți ai primăriilor Pitești, Topoloveni, Râmnicu Vâlcea, București și comuna Vulcana Băi. Vizita de studiu a contribuit cu multiple idei aplicabile și utile comunităților din Republica Moldova.

Pentru anul 2013 urmăm realizarea mai multor rezultate tangibile, așa ca lansarea primului Centru de Informare

și Prestare a Serviciilor, publicarea Ghidului de Comunicare pentru Autoritățile Publice Locale, precum și a Ghidului de Eficiență Energetică sub egida Agenției pentru Eficiență Energetică a Republicii Moldova, cât și organizarea campaniei de promovare a eficienței energetice în localitățile Moldovei. Pentru acest an agenda LGSP prevede extinderea ariei de activitate pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu implicarea tuturor celor 32 orașe-centre raionale. Planificarea strategică pentru localitățile partenere constituie un punct prioritar pe agenda LGSP în 2013. Va fi efectuată analiza diagnostică financiară a întreprinderilor municipale și va fi oferită asistență în domeniul managementului proprietății publice. Colaborarea orașelor cu proiectul LGSP se preconizează a fi una activă și plină de conținut, continuând cu activități de instruire pe domenii de interes sporit și cu programele de asistență tehnică, care cu eforturile comune ale echipei de proiect, experților locali și internaționali, funcționarilor și angajaților primăriei, și implicarea activă a cetățenilor, vor produce rezultate frumoase în beneficiul localităților.

Directorul LGSP, Dnul Scott Johnson, despre orașele-partenere în contextul colaborării: *“În fiecare oraș am rămas impresionat de calitățile, dorința și deschiderea autorităților locale și a cetățenilor săi, care dau dovadă de mult activism și inițiativă spre progres. Avem convingerea că aceste calități vor transforma orașele în adevărați poli de dezvoltare economico-socială. Fiecare localitate trebuie să-și găsească propria cale spre progres și spre o guvernare mai bună. Noi suntem aici pentru a le ajuta să găsească această cale.”*

Proiectul LGSP

Primar prin vocație

nea ideii sale – de a deveni un actor public.

Absolvind cu mențiune facultatea de bază, adică filologia, urmează, în anii 2005-2008, doctorantura la Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei. Dar își dorea și cunoștințe adecvate în domeniul în care se pregătea cu fermitate. Conștientizând faptul că pentru realizarea vocației sale erau necesare studii de specialitate, se înscrie în 2007 la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și, iarăși, în paralel cu doctorantura, face masteratul academic la Drept constituțional și administrativ, pentru ca în anul 2008 să susțină cu mențiune teza de master în drept, la tema „*Natura juridică a actelor administrative*” (conducător științific dr. profesor universitar, Victor Guțuleac).

În 2009 susține și teza de doctor în filologie la tema „*Mitul personal și conotațiile lui în poezia contemporană*”, avându-l ca conducător al tezei pe criticul și istoricul literar, academicianul Mihail Dolgan. Apreciat mult pentru prestația sa deosebită și în anii de doctorantură, și la susținerea tezei de doctor, i s-au făcut mai multe oferte de a se încadra în activitatea de cercetător științific. Dar Anatolie Vîntu a continuat calea predestinată, angajându-se în calitate de expert în domeniul administrației publice într-o organizație nonguvernamentală. În perioada anilor 2009-2012 a editat buletinul analitico-informativ „Alesul local”, care, în virtutea materialelor de analiză veridică și informațiilor actuale, s-a bucurat de largă popularitate, fiind solicitat de tot mai multe primării din majoritatea raioanelor republicii.

Urma o nouă campanie electorală locală, cea din 2011, și Anatolie Vîntu, vârsta căruia deja îi permitea conform Codului electoral, se înscrie în cursa

pentru funcția de primar al comunei de baștină, Boșcana și își vede visul împlinit.

Preluând funcția de primar, primul proiect de amploare a fost măsurarea și înregistrarea masivă a loturilor de pe lângă casă și a grădinilor. Fiindcă în majoritatea lor, oamenii nu aveau documente pe bunurile lor imobiliare, trebuiau corectate foarte multe erori, era un adevărat chin pentru a face o operațiune sau alta cu aceste bunuri. Și cu ajutorul specialiștilor de la Agenția Relații Funciare și Cadastru au fost făcute toate măsurările, bunurile fiind înregistrate masiv la Oficiul Cadastral Criuleni.

O problemă majoră, cu care avea să se confrunte tânărul primar, a fost corectitudinea din punct de vedere logic și juridic a multor acte normative, decizii etc., locale sau chiar de la centru.

- Anterior, multe decizii, afișate la primărie, sau de alt nivel, nu erau clare, puteau fi interpretate în mod diferit, spune primarul Anatolie Vîntu. Erau scrise cu greșeli de logică, greșeli gramaticale, cu fraze întortocheate, ambiguități, care te puneau pe gânduri: sau sunt scrise de niște necărturari, sau sunt scrise special pentru a fi interpretate după dorință.

Și primarul și-a luat responsabilitatea de a face ordine și în acest domeniu. Din proprie inițiativă a decis ca, personal, să perfecteze toate deciziile, aprobate de consiliul local, certificatele de urbanism, autorizațiile de construcție, contractele administrative și civile etc. El și-a asumat și misiunea de a fi reprezentantul primăriei și al consiliului local în instanțele de judecată, conștientizând că își ia o mare povară pe umerii săi. Dar și-a dorit o primărie-model, o primărie a oamenilor și pentru sat. A câștigat multe judecăți, inclusiv până în ultima instanță, a anihilat un atac raider și a reîntors în fondul funciar al primăriei 41 de hectare de terenuri, pe cale de a fi

răpite de profitori, printre care erau și afaceriști din sat. De asemenea, și-a recăpătat dreptul asupra a 14 hectare, acaparate ilegal de primăria Vadul lui Vodă, a soluționat mai multe probleme cu bunurile imobiliare ale consătenilor, care nu-și găseau rezolvare de ani buni.

Desigur, activitatea de zi cu zi a primarului, a consiliului local, este îndreptată spre dezvoltarea comunei Boșcana prin atragerea proiectelor și soluționarea problemelor de ordin social-economic: amplasarea în comună a platformelor de acumulare a deșeurilor (în parteneriat cu localitățile învecinate și cu consiliul raional), reparația capitală a grădiniței de copii, construcția cazangeriilor autonome la grădinița de copii și la liceu, renovarea Casei de cultură, reparația sediului primăriei și amenajarea terenului adiacent, montarea urnelor publice, reparația capitală a unui drum local cu lungimea de 1,2 km.

Un proiect prioritar este amenajarea centrului satului: parcul comunal, scuarul din fața parcului, amenajarea terenului adiacent al răstignirii, stadionul comunal etc.

Am avea multe de spus despre tânărul și ambițiosul primar de Boșcana, Anatolie Vîntu, doar vom menționa o trăsătură caracteristică a d-lui - cea de autodidact, el îmbinând permanent și creativ teoria cu practica. Și în toate reușitele sale, mai spune A.Vîntu, este ajutat de Bunul Dumnezeu, în care își pune toată speranța, la Universitate studiind și catehismul ortodox. Este corist la biserica de sat, iar ceremoniile de înregistrare a căsătoriilor le oficiază tot el. Astfel, că sătenii și colegii îl mai caracterizează pe Anatolie Vîntu, ca fiind un primar multifuncțional, dar care și-a creat o echipă tânără de consilieri, pe potriva lui, pentru a asigura o administrație modernă, de tip european.

Donații de carte Bibliotecii Științifice a A.A.P.

Sesiunea de iarnă, care s-a încheiat la 1 februarie, a fost un prim test al cunoștințelor acumulate de masteranzi pentru a promova în faza următoare a programului de studii. Un suport

mare valoare al acestor cărți pentru îmbogățirea cunoștințelor funcționarilor publici și au găsit de cuviință ca să le doneze bibliotecii pentru a fi studiate și de alți audienți.

esențial pentru ei întru susținerea cu succes a examenelor a fost Biblioteca Științifică a Academiei care le-a oferit literatura necesară pentru disciplinele incluse în programa de masterat. Fondurile bibliotecii sunt permanent completate cu noi ediții cu o tematică variată de actualitate în domeniul științei administrației la care contribuie și... audienții.

O asemenea acțiune a avut loc spre sfârșitul sesiunii, când masteranzii din grupa 126, specialitatea „Drept constituțional și administrativ”, au venit la bibliotecă, de data aceasta pentru a face o donație de noi ediții – un set de cărți din seria „100 idei geniale”, difuzate de ziarul „Adevărul”. Inițiatorul aceste acțiuni de binefacere, Mihai Pleșca, specialist principal al

Și, pe bună dreptate, ideile inserate în aceste cărți, sunt geniale, căci după cum scrie Jonathan Gifford în cartea sa, „100 idei geniale de LEADERSHIP” cu mențiunea specificată mai jos pe foaia de titlu „de la companii de top din întreaga lume” (generală pentru toate cărțile acestei serii), „toate ideile din această carte sunt susținute cu citate directe ale unor lideri recunoscuți, adunate din cărți, articole, interviuri, gânduri și comentarii folosite pentru a da noțiuni teoretice concrete a modului în care pot fi puse în practică ideile referitor la Leadership”.

Un alt autor, Jim Blythe, explică în cartea sa din această serie „100 idei geniale de relații publice” ce înseamnă această

Pentru unii, literale PR provin de la „press release” („comunicat de presă”) datorită faptului că acesta este un mijloc atât de des întrebuințat de agenții de PR în transmiterea mesajului. Însă, în realitate, PR-ul constă în crearea unor relații bune cu publicul organizației. Acest public este format din clienți, furnizori, agenții guvernamentale, grupuri de presiune, precum Greenpeace sau Friends of the Earth (Prietenii Pământului)

(nota redacției), alte firme din vecinătatea noastră, de fapt, oricine este sau poate fi afectat de ceea ce facem”.

Dintre alte cărți pot fi menționate „100 idei geniale de managementul timpului” de Patrick Forsyth, „100 idei geniale de marketing” de Jim Blythe și altele care sunt de un real folos pentru autoinstruirea funcționarilor publici în materie de cunoștințe moderne.

Cor. „F.P.”

Tinerii funcționari la Academie

În perioada 11-20 februarie 2013 Academia de Administrare publică a organizat un curs special, intitulat „**Integrarea profesională în funcția publică**”, destinat funcționarilor publici debutanți din autoritățile administrației publice centrale cu scopul dezvoltării compe-

atitudinilor pentru soluționarea petițiilor și inițierea în programele de e-Guvernare.

În altă ordine de idei, tinerii funcționari publici au ocazia de a se familiariza cu oportunitățile pe care le poate oferi Academia de Administrare Publică celor, care vor să-și aprofundeze

tențelor, abilităților și atitudinilor profesionale ale noilor funcționari, necesare îndeplinirii funcției publice.

Pe parcursul a două săptămâni, proaspeții funcționari publici vor beneficia de cursuri de dezvoltare profesională predate de specialiști calificați atât din cadrul Academiei, cât și de la Cancelaria de Stat și Organizația Transparency International Moldova.

Organizatorii cursului și-au propus ca obiective familiarizarea participanților cu teoria și practica organizării și funcționării administrației publice; dezvoltarea abilităților de procesare a informației, elaborarea notelor informative, rapoartelor, scrisorilor etc.; modelarea

cunoștințele în domeniul științelor administrative. Astfel, dna Rodica Sobieski-Camerzan, șef Secție informare și documentare, le-a prezentat cursanților resursele bibliografice ale Academiei, colecțiile de carte, bibliotecă electronică, condițiile de acces la resursele Academiei. Totodată, dna Ludmila Andrievschi, șef Direcție management personal și relații publice, lector superior universitar, le-a explicat tinerilor funcționari avantajele urmării unor studii de masterat/doctorat în cadrul Academiei pentru creșterea lor profesională și edificarea unei cariere în structurile administrației publice.

Vitalie NICA

Oficiului central de probațiune de pe lângă Ministerul Justiției, a menționat conținutul de

noțiune.

„PR-ul sau relațiile publice a fost definit în diverse feluri.

Un nou serviciu de telefonie mobilă

Un nou serviciu, care permite păstrarea numărului de telefon, după schimbarea operatorului de telefonie mobilă, va fi lansat pe 1 mai, anul curent. Anunțul a fost făcut de către directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), Sergiu Sîtnic.

„Operatorii au confirmat că aproape de 1 mai portabilitatea are toate șansele de a fi lansată în rețelele mobile. Aveți dreptul să faceți portarea numai în limita acestui șir, în cazul în care este vorba despre telefonie mobilă, aveți dreptul să vă portați numărul între operatorii de telefonie mobilă și,

în niciun caz, într-o rețea fixă”, a declarat Sîtnic.

Implementarea serviciului este prevăzută în Legea comunicațiilor electronice. Astfel, furnizorii vor fi puși în situația să ofere clienților servicii mai atractive, la tarife accesibile. De asemenea, Agenția preconizează să lanseze acest serviciu și în rețeaua fixă de telefonie, pe data de 31 iulie 2013.

Studiu privind utilizarea telefonului mobil

Persoanele care folosesc telefoane mobile, indiferent că acestea sunt smartphone-uri sau alte tipuri, își verifică gadget-urile la un interval de șase minute și jumătate, conform unui studiu comandat de producătorul finlandez Nokia și citat de Daily Mail.

Cu excepția apelurilor date de pe telefoane, aceste dis-

pozitive sunt verificate zilnic de 150 de ori de un utilizator, printre sarcinile îndeplinite pe telefon fiind regăsite activități precum: schimbul de SMS-uri, e-mail-uri și ascultatul muzicii.

Conform studiului, setarea unei alarme pe telefon, jocurile, schimbarea melodiilor sau utilizarea camerei foto sunt activități care intră, de asemenea, în categoria verificărilor pe care fiecare utilizator le face zilnic.

Analiza efectuată vine după ce un alt raport a concluzionat faptul că verificatul prea des al telefonului mobil poate distruge relațiile dintre oameni.

15 fotografii pe secundă

După ce Nokia a ridicat standardul cu privire la camera foto a unui smartphone prin tehnologia PureView, Sony atinge un nou prag impresionant:

camera Sony Xperia Z, care este capabilă să fotografieze 999 de cadre în 68 de secunde,

Smartphone-ul, cunoscut mai întâi ca Sony Yuga, include

o suită de specificații impresionante, dar camera sa ar putea deveni în curând cel mai discutat aspect al telefonului. Dotat și cu o cameră frontală de 2,1MP cu senzor Exmor R, Sony Xperia Z impresionează mai ales prin

camera principală, de 13MP, cu senzor Exynos RS.

Funcția acestuia aduce încă un avantaj noului smartphone Sony Xperia rezistent la apă și este așteptat pentru lansare oficială în luna martie.

Un nou satelit pentru monitorizarea schimbărilor de pe Terra

NASA a lansat un nou satelit pentru a continua să monitorizeze starea planetei. Acest lucru va permite oamenilor de știință să obțină mai multe informații despre schimbările care se petrec pe planeta noastră.

Acest satelit, al optulea din seria „Landsat” inaugurată în 1972, va efectua o rotație în

să cartografieze întreaga planetă o dată la 16 zile, obținând o serie de date științifice prețioase, mai ales în ceea ce privește pădurile, cursurile de apă și terenurile agricole. Satelitul are o durată prevăzută de funcționare de cel puțin cinci ani, însă el ar putea să funcționeze chiar până la zece ani.

Aceste observări neîntreprinse ale planetei noastre îi vor ajuta pe oamenii de știință să înțeleagă mai bine modificările de pe planetă, induse de exploatarea resurselor naturale sau de schimbările climatice: se poate afla în acest fel, și de o manieră precisă, viteza de topire a unui ghețar sau pagubele cauzate de despăduririle din anumite zone de pe Terra.

jurul Terrei în 99 de minute, de 14 ori pe zi. El va putea, astfel,

Prima groapă săpată de om pe planeta Marte

Roverul Curiosity a reușit să sape o groapă de formă cilindrică în stânca de pe Marte. Este o realizare importantă a robotului care a ajuns, în vara anului trecut, pe planeta vecină, într-o încercare de a afla dacă aceasta poate fi sau nu favorabilă vieții. Curiosity a luat puțină pudră, rezultată în urma forajului, cam o cantitate de mărimea unei aspirine, pe care o va analiza în minilaboratoarele cu care este dotat.

Roverul are o unealtă pentru săpat găuri poziționată la capătul brațului său lung de peste doi metri. Gaura realizată

are adâncimea de aproape 6,5 cm și diametrul de 1,5 cm, și a fost făcută în 7 minute. Specialiștii care lucrează la acest proiect susțin că ar putea desco-

peri, astfel, numeroase semne care să îi lămurească dacă pe această planetă vecină a existat sau nu apă.

6000 de euro mită pentru... un judecător

Un avocat din capitală este suspectat ca ar fi pretins 6 mii de euro pentru a elibera un deținut condamnat pentru escrocherie. Potrivit Centrului Anticorupție, avocatul spunea ca are influență asupra unui judecător de la Curtea de Apel.

Avocatul ar fi cerut bani de la un cunoscut de-al deținutului, iar ulterior informația a ajuns și la urechile ofițerilor de la Anticorupție. Aceștia, împreună cu angajații de la Departamentul Instituțiilor Penitenciare, i-au organizat un flagrant, avocatul fiind reținut, iar banii au fost găsiți în geanta acestuia. Suspec-

tul este cercetat acum pentru trafic de influență și riscă până la 6 ani de închisoare sau, cel mult, 60 de mii de lei amendă. Numele avocatului a mai figurat în presă, după ce o persoană, care a fost reținută în legătură cu evenimentele din 7 aprilie, s-a plâns că i-a luat bani, dar nu l-a apărut suficient de bine.

Șpagă de 2 000 de euro

O avocată din Chișinău este suspectată că a estorcat 2000 de euro de la un bărbat, care ar fi vrut să scape de un dosar penal pentru escrocherie. Ea a

nizat de Centrul Anticorupție.

Potrivit ofițerilor, o parte din bani urma să ajungă la judecătorul care instrumenta cazul. Totuși, banii marcați nu au fost găsiți asupra femeii. Centrul Anticorupție susține că înainte de a fi reținută, avocata ar fi reușit să-i dea unui executor judecătoresc.

Femeia a fost reținută pentru 72 de ore, fiind pornită o anchetă penală. Ofițerii nu divulgă, deocamdată, numele femeii. Dacă va fi găsită vinovată, ea riscă până la 15 ani de închisoare.

fost reținută la Judecătoria Buiucani, după un flagrant orga-

Polițist rutier, reținut pentru luare de mită

Un inspector al poliției rutiere din Cantemir a fost reținut de poliție, fiind suspectat de corupere pasivă. Polițistul ar fi estorcat și obținut de la un locuitor al satului Cania, Can-

temir, suma de 150 de euro, în schimbul nesanționării lui pentru anumite încălcări.

Inspectorul se afla în orele de lucru, în uniforma de polițist la momentul primirii banilor.

Acesta este angajat al poliției din anul 2011. El este cercetat în arest la domiciliu.

Dacă va fi găsit vinovat, el riscă de la 5 până la 10 ani de închisoare, cu amendă de până

la 3000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 până la 5 ani.

Cu ochii pe poliție

În țara noastră a fost dat start campaniei „Cu ochii pe poliție”. Acțiunea este organizată de Asociația Promo-Lex, cu susținerea Ambasadei Marii Britanii din Kiev.

„Promo-Lex a instruit 38 de monitori. Ei vor merge în secțiile și Comisariatele de poliție din țară, pentru a colecta probe.” Nu vrem doar probe negative sau pozitive. Îndemnăm și cetățenii să observe toate aspectele. Vrem ca la sfârșitul acestei campanii să spunem clar care sunt elementele pozitive și negative ale activității polițienești”, au specificat reprezentanții Asociației Promo-Lex.

La rândul său, viceministrul Afacerilor Interne, Ion Bodrug, a salutat inițiativa, declarând că Poliția din Moldova are nevoie de o astfel de monitorizare. „Pentru noi este

util să vedem cu ochii critici ai cetățenilor și să înțelegem unde trebuie îmbunătățite lucrurile. Rapoartele vor fi utile în procesul de reformare a Poliției. Dacă vor fi depistate situații grave, vor urma sancțiuni”, a declarat adjunctul de la interne.

Campania „Cu ochii pe Poliție” se desfășoară în perioada 12 – 26 februarie curent. O astfel de acțiune are loc în aceeași perioadă și în Ucraina. Organizatorii promit că cetățenii, care vor expedia imagini (foto, video) ce reflectă situația din instituțiile polițienești, vor fi premiați.

Tentativă de omor a unui taximetrist

Un bărbat a fost reținut de poliție fiind suspectat de tentativă de omor asupra unui taximetrist, în vârstă de 46 de ani.

Incidentul a avut loc în seara zilei de 7 februarie, curent, în jurul orei 22.00, la marginea satului Chișcăreni, Sângerei. Suspectul, de 50 ani, locuitor al satului Tăura Nouă, Sângerei, aflându-se pe teritoriul municipiului Bălți, a luat un taxi, solicitând să fie dus până la domiciliu, stabilind un preț de 250 de lei. Ajunși în apropierea satului Chișcăreni, clientul a scos

un foarfece din buzunar și a atacat șoferul, provocându-i două răni în palmă. Speriat, șoferul a reușit să-l dea jos forțat din mașină și să anunțe poliția.

Audiat de forțele de ordine, suspectul și-a mărturisit fapta. În prezent, bănuitul este cercetat în cadrul unei cauze penale inițiate în baza art.27, 145 al.1 Cod Penal al RM. Dacă va fi găsit vinovat, bărbatul riscă de la 8 la 15 ani de închisoare.

Decizie fără precedent în istoria Bisericii Catolice

Papa Benedict al XVI-lea a renunțat la pontificat. El a

anunțat că-și va da demisia pe 28 februarie. Principalul motiv este vârsta înaintată.

Papa Benedict al XVI-lea a fost în fruntea Bisericii Catolice timp de aproape 8 ani, iar până atunci a fost cardinal. El a fost încoronat în aprilie 2005, după moartea Papei Ioan Paul al II-lea.

La vârsta de 78 de ani, este cel mai în vârstă papă ales de la papa Clement al XII-lea, în 1730. Papa Benedict al XVI-lea este al optulea papă german; primul a fost papa Grigore al V-lea (996-999).

Ultimul papă cu numele de Benedict, Benedict al XV-lea, a servit ca pontif din 1914 până în 1922, pontificatul său fiind legat de Primul Război Mondial.

Alegerea numelui de Benedict are importanță simbolică. Ziua de naștere a noului papă, 16 aprilie, este sărbătoarea Sfântului Benedict Iosif Labre (26 martie 1748 - 16 aprilie 1783), cunoscut ca Sfântul Pelerin.

Papa Benedict al XVI-lea și-a anunțat pe 11 februarie 2013 retragerea, fiind,

conform ziarului Frankfurter Allgemeine Zeitung, primul papă din evul mediu până în prezent care a ales să renunțe la acest oficiu. Într-un discurs în limba latină, ținut în fața Consistoriului (întâlnirea formală a tuturor cardinalilor Bisericii Catolice) a declarat că în urma examinării conștiinței, și-a dat seama că puterile sale nu mai sunt adecvate din cauza vârstei pentru îndeplinirea misiunii pontificale.

Alegerea unui nou papă ar urma să aibă loc încă înaintea de Paști.

În atenția APL: concurs de proiecte

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Franceze a lansat un concurs de proiecte pentru a promova cooperarea descentralizată între colectivitățile teritoriale. Acest concurs de proiecte este adresat colectivităților locale și regionale din Republica Moldova care ar dori să beneficieze de o susținere în cadrul acțiunilor de cooperare planificate cu colectivitățile franceze. Depunerea candidaturilor este deschisă până la 28 februarie 2013 și este efectuată on-line pe site-ul Delegației

pentru Acțiune Externă a Colectivităților teritoriale acolo unde, de altfel, sunt indicate și toate condițiile (<http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/enjeux-internationaux/cooperation-decentralisee/ap-pels-a-projets-et-fonds/ap-pels-a-projets-annuels/>).

projets-annuels/).

Pentru informație, proiectele prezentate de colectivitățile teritoriale din Moldova sunt eligibile în categoria „parteneriate tematice prioritare”, care include:

- dezvoltarea rurală, agricultura și securitatea alimentară;
- apa și canalizarea, gestiunea deșeurilor;
- turismul și patrimoniul;
- solidaritatea numerică;

- serviciile publice locale;
- Francofonia.

Cancelaria de Stat încurajează autoritățile administrației publice locale să valorifice posibilitatea dată și să dezvolte perspectiva de cooperare, în contextul Reformei de Decentralizare.

Informații relevante vedeți mai jos.

<http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/enjeux-internationaux/cooperation-decentralisee/ap-pels-a-projets-et-fonds/ap-pels-a-projets-annuels/>

Abonarea 2013

Continuă abonarea pentru anul 2013 la revista științifico-metodică trimestrială **“ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **“FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **“Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **“Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Vitalie NICA - redactor

ADRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 14.02.2013

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

“Funcționarul Public” - supliment la revista “Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova